

Lausunto

11.04.2019

MV/96/05.02.00/2019 1 (1)

Helsingin kaupunki
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Viite HEL 2018-012524 ; 5864_1

Asia **HELSINKI, Vartiokylän suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko**

Museoviraston ja maakuntamuseoiden välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunginmuseo vastaa lausunnon antamisesta.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Elisa El Harouny

Tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsingin kaupunki / Helsingin kaupunginmuseo
Sari Saresto, Helsingin kaupunginmuseo

23.04.2019

128/10.02.03.00/2019

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite
Lausuntopyyntö HEL 2018-012524
Hankenumero 5864_1

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO VARTIOKYLÄNLAHDEN SUUNNITTELUPERIAATTEIDEN JA KAAVARUNGON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon painopistealueina ovat Puotilanrannan, Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueen uudet ja täydennettävät asuinalueet, reitistö ja palvelut Vartiokylänlahden rannalla. Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen täydennysrakentamisen, virkistysalueiden ja palvelurakenteen tärkeimmät tavoitteet. Kaavarungossa tarkennetaan merkittävimmät suunnittelun periaateratkaisut, kuten alustava kortteli- ja viherrakenne sekä liikennejärjestelyt. Suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko ohjaavat alueelle myöhemmin laadittavia asemakaavoja ja liikennesuunnitelmia.

Suunnitteluperiaatteiden painopistealueille on arvioitu rakennettavan asuntoja yhteensä noin 7500 uudelle asukkaalle. Painopistealueiden joukkoliikenne tukeutuu Vuosaaren haaran metroon. Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueilta on enimmillään noin kilometrin matka Rastilan metroasemalle. Rastilanrantaan palvelee myös runkobussilinja 560 ja Rastilan kartanon aluetta lähibuslinja 813 Vuosaareen. Puotilanrantaan palvelee Rastilan ja Itäkeskuksen metroasemien väliä liikennöivä liityntälinja 98 ja Puotilan metroasemalle on noin 1,5 km kävelymatka.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Suunnitellut uudis- ja täydennysrakentamisen painopistealueet sijaitsevat MAL 2019 -työssä määritellyllä ensisijaisella maankäytön kehittämisvyöhykkeellä, joten täydennysrakentaminen alueella tukee MAL 2019 -suunnitelman tavoitteita. Alueiden katujärjestelyihin ja kävely-yhteyksiin on kuitenkin kiinnitettävä suunnittelussa erityistä huomiota, sillä Rastilan kartanon alueen pohjoisin osa sijaitsee melko pitkän kävelymatkan päässä Rastilan metroasemasta, eikä alueelta ole liityntälinjaa asemalle. Puotilanrannan alue sijaitsee noin 1,3 kilometrin kävelymatkan päässä metroasemalta. Puotilanranta tulee todennäköisesti tukeutumaan pitkälti

23.04.2019

128/10.02.03.00/2019

liityntäliikenteeseen, ja alueen asukasmäärän lisäyksestä riippuen Itäkeskuksen ja Rastilan metroasemien väliä kulkevan liityntälinjan vuorovälin tihentämiselle ja kustannusten kasvuun varautumiselle saattaa olla tarvetta.

Jos suunnitteluperiaatteita sovelletaan tulevaisuudessa myös Vartiokylänlahden pohjoisosiin, tulee kaavoituksessa ja suunnittelussa ottaa huomioon, että pohjoisosa on joukkoliikenteen saavutettavuuden näkökulmasta huomattavasti haasteellisempaa aluetta. Katuverkko ei nykyisellään sovellu erityisen hyvin normaalikokoisilla busseilla liikennöitäväksi ja Vartiokylänlahden itärannalla sijaitsevilta alueilta on suhteellisen pitkä kävelymatka runkolinjan 560 pysäkeille.

HSL haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa.

Lisätietoja lausunnosta antaa Essi Kyllönen (0405370518) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on Hanna Pund (0406689170).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 24.4.2019. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

24.4.2019

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Vartiokylänlahden alueen suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2018-012524 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Vartiokylänlahden alueen suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue käsittää Vartiokylänlahden ja Broändanpuron ympäristöä Keski-Vuosaaren, Rastilan, Meri-Rastilan, Marjaniemen, Puotilan, Vartioharjun ja Mellunmäen alueella. Etelässä alue rajautuu Ramsinkannakseen ja pohjoisessa Kallvikintiehen. Rakentamisalueet sijoittuvat Vuosaaren sillan ympäristöön Puotilanrantaan, Rastilanrantaan ja Rastilan kartanon alueelle. Alueen pinta-ala on n.339 ha, josta vesialuetta on n.93 ha.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1959–2015. Niissä alue on merkitty pääosin asuinrakennusten korttelialueeksi sekä puisto- ja lähivirkistysalueeksi. Rastilan leirintäalue ja kartanon ympäristö on merkitty asemakaavassa leirintäalueen korttelialueeksi, Puotilanranta venesataman ja yleisten alueiden korttelialueeksi. Meri-Rastilan suunnitteluperiaatteiden aluerajauksen sisällä oleva alue on pääosin asemakaavoittamaton.

Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2016) alue on merkitty virkistys- ja viheralueeksi sekä asuntovaltaiseksi alueeksi. Meri-Rastilan ja Rastilan puoleista rantaa pitkin on merkitty viheryhteys. Täydennysrakentamisalueista Puotilanranta Meripellontien molemmin puolin on merkitty mereen rajautuvaksi ja osittain nykyiselle vesialueelle ulottuvaksi asuntovaltaiseksi alueeksi (A2), jolla korttelitehokkuus on pääasiassa 1,0–2,0. Myös Rastilan metroaseman ympäristö on merkitty tiivistyväksi asuinalueeksi, jolla tehokkuusmerkintä on metroaseman välittömässä ympäristössä lähikeskusta C3, nykyisen leirintäalueen alueella asuntovaltainen alue A1 (korttelitehokkuus yli 1,8) ja etäämmällä metroasemasta A2 (korttelitehokkuus 1,0–2,0).

24.4.2019

Meri-Rastilassa on voimassa Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, jossa Rastilanrannan alue on merkitty kerrostalovaltaiseksi asuinalueeksi, puistoalueeksi ja lähivirkistysalueeksi.

Kulttuuriympäristöjen näkökulmasta keskeiset huomioon otettavat arvotihentymät alueella ovat Vartiokylän Linnavuori sekä Puotilan ja Rastilan kartanoalueet. Vartiokylälahden pohjoispuolella sijaitsevan 1300-luvun Linnavuoren 1. maailmansodan linnoitteet ovat valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Myös muualla Vartiokylälahden pohjoispuolella sijaitsee 1. maailmansodan aikaisia linnoitteita eriasteisesti säilyneinä. Puotilan ja Rastilan kartanoalueet kertovat alueen pitkästä kulttuurihistoriasta ja molemmat muodostavat merkittävän kartanopuistoalueen. Puotilan kartanon rakennukset on voimassa olevassa asemakaavassa (nro 10720 vuodelta 2000) suojeltu sr-1-merkinnällä. Rastilan kartanolla ei ole suojelumerkintää. Kartanoiden sekä kartanopuistojen suojelumerkinnät tulee määritellä kaavatyön kuluessa yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Puotilan ja Rastilan kartanopuistojen keskeisiä arvoja on selvitetty esim. Helsingin kartanopuistojen inventoinnissa (Näkymä 2017). Etenkin Rastilan kartanon alueen kulttuuri- ja ympäristöhistoriallisten arvojen tunnistamiseksi perusteellisempi selvitys olisi kuitenkin tarpeen. Kaupunginmuseon ja asemakaavoituksen välisissä keskusteluissa tällaisen selvityksen teettämisestä kaavatyön yhteydessä onkin ollut puhetta. Kaupunginmuseo haluaa edelleen painottaa sen merkitystä hankkeen jatkosuunnittelun kannalta. Yleiskaavan linjaama asuntovaltainen alue A1 (korttelitehokkuus yli 1,8) nykyisen Rastilan leirintäalueen paikalle tarkoittaa merkittävää muutosta Rastilan kartanon ympäristön ominaispiirteisiin. Alue on ollut kartanoon kytkeytyvää peltomaisemaa, kunnes 1971 sille perustettiin Rastilan leirintäalue. Helsingin ainoana edelleen toimivana retkeilyalueena sillä on lähes 50 vuoden historia.

Suunnittelualue on maisemallisesti merkittävää merenlahteen rajautuvaa viher- ja virkistysympäristöä. Täydennysrakentamisessa tulee ottaa myös alueen maisemalliset arvot huomioon. Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueen yhteydet merenrantaan ja rannan viheralueen säilyttäminen on kaupunginmuseon mielestä tärkeää. Puotilanrannan venesatamalla on yli 50-vuotinen historia alueella ja sen toiminta on tuottanut alueelle omanlaistaan kulttuuriympäristöä. Osana Helsingin merellistä strategiaa tulee veneilyn edellytyksiä alueella jatkossakin tukea.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnittelualueella sijaitsee kaksi mahdollista röykkiöhautaa (Vuosaaren Merikorttikuja ja Mellunkylän Broända) ja useita osittain tai kokonaan tuhoutuneita historiallisen ajan

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

24.4.2019

kyläpaikkoja; Rasböle (Vuosaari), Botby (Puotila) ja Borg (Mellunkylä). Näistä kahdessa ensimmäisessä on ollut myöhemmin kartanot. Meri-Rastilassa, nykyisten Vuosaaren siltojen eteläpuolella on sijainnut 1500-lopussa kuninkaallinen laivanveistämö Norsö Bankstad, jonka tarkkaa sijaintia ei tunneta. Broändanpuron kohdalla on ollut aiemmin meriväylä, josta on löydetty veneisiin/laivoihin liittyviä osia. Näihin alueisiin kohdistuvista toimenpiteistä on neuvoteltava Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Kaupunginmuseolla ei ole Vartiokylänlahden alueen suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Asianne 2018-012524
Hankenumero 5864_1

VARTIOKYLÄNLAHDEN SUUNNITTELUPERIAATTEET JA KAAVARUNKO, HSY:N KANNANOTTO OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAAN

Vartiokylänlahden alueelle laaditaan suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko. Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen täydennysrakentamisen, virkistysalueiden ja palvelurakenteen tärkeimmät tavoitteet. Sen jälkeen laadittavassa kaavarungossa tarkennetaan merkittävimmät suunnittelun periaateratkaisut, kuten alustava kortteli- ja viherrakenne sekä liikennejärjestelyt. Suunnitteluperiaatteiden painopisteenä ovat Puotilanrantaan, Rastilanrantaan ja myöhemmin Rastilan kartanon alueelle sijoittuvat uudet ja täydentyvät asuinalueet, lahden ympäristön reitistö ja palvelut.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Alueella sijaitsevat vesihuoltolinjat tulee huomioida alueen suunnittelussa. Suunnittelun yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon ja johtosiirtojen tarve sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää.

Mikäli alueen maankäytön muutokset aiheuttavat merkittävää muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä ja niistä sopia yhdessä HSY:n kanssa. Lisäksi tulee myös selvittää, riittääkö vesihuoltoverkoston kapasiteetti täydennysrakentamiselle.

Lisäksi tulee kaupungin hulevesistrategian mukaisesti selvittää alueella muodostuvien hulevesien imeytys- ja viivytysmahdollisuudet ja huomioida niiden vaatimat tilavaraukset.

Yhteyshenkilönä toimii alueinsinööri Sini Lehtonen, p. 09 1561 3054.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Saarijärvi Jukka
yksikön päällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

27.05.2020

299/10.02.03/2020
[Vartiokylänlahden
asemakaava]

Helsingin kaupunki,
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntö HEL 2018-012524

Hankenumero 5864_1

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunto Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon luonnoksesta

Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden ja kaavarungon painopistealueina ovat Puotilanrannan, Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueen uudet ja täydennettävät asuinalueet, reitistö ja palvelut Vartiokylänlahden rannalla. Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen täydennysrakentamisen, virkistysalueiden ja palvelurakenteen tärkeimmät tavoitteet. Kaavarungossa tarkennetaan merkittävimmät suunnittelun periaateratkaisut, kuten alustava kortteli- ja viherrakenne sekä liikennejärjestelyt. Suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko ohjaavat alueelle myöhemmin laadittavia asemakaavoja ja liikennesuunnitelmia.

Suunnitteluperiaatteiden painopistealueille on arvioitu rakennettavan asuntoja yhteensä noin 7500 uudelle asukkaalle. Painopistealueiden joukkoliikenne tukeutuu Vuosaaren haaran metroon. Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueilta on enimmillään noin kilometrin matka Rastilan metroasemalle. Rastilanrantaa palvelee myös runkobussilinja 560 ja Rastilan kartanon aluetta lähibuslinja 813 Vuosaaren. Puotilanrantaa palvelee Rastilan ja Itäkeskuksen metroasemien väliä liikennöivä liityntälinja 98 ja Puotilan metroasemalle on alueen eteläosista hieman alle 1,5 km kävelymatka.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Suunnitellut uudis- ja täydennysrakentamisen painopistealueet sijaitsevat MAL 2019 -työssä määritellyllä ensisijaisella maankäytön kehittämisvyöhykkeellä, joten täydennysrakentaminen alueella tukee MAL 2019 -suunnitelman tavoitteita.

27.05.2020

299/10.02.03/2020
[Vartiokylänlahden
asemakaava]

Alueen rakentamisen aikataulutuksessa tulee ottaa huomioon myös alueen joukkoliikennejärjestelmän kapasiteetti. Suunnitteluperiaatteissa esitetty väestönkasvu tukeutuu Vuosaaren metrohaaraan käyttöön. Metroliikenteen kapasiteettia pyritään nostamaan vuoden 2030 tienoilla, mutta ennen sitä laajamittaisesti toteutuva täydennysrakentaminen voi aiheuttaa haasteita metron kapasiteetin riittävyydelle.

Metroliikenteen ohella täydennysrakennettavia alueita palvelevan bussiliikenteen kapasiteettia tulee tarkastella asukasmäärän kasvaessa. Puotilanrannan alue sijaitsee noin 1,3 kilometrin kävelymatkan päässä sekä Puotilan että Rastilan metroasemilta. Puotilanranta tulee todennäköisesti tukeutumaan pitkälti liityntäliikenteeseen, ja alueen asukasmäärän kasvusta riippuen Itäkeskuksen ja Rastilan metroasemien väliä kulkevan liityntälinjan vuorovälin tihentämiselle ja kustannusten kasvuun varautumiselle saattaa olla tarvetta.

HSL haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa.

Lisätietoja lausunnosta antaa Essi Kyllönen (0405370518) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on Hanna Pund (0406689170).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 27.5.2020
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
26.5.2020
301/00.02.022.0220/2019

Asiannesitys 2018-012524, Hankenumero 5864_1

VARTIOKYLÄNLAHTI, HSY:N KANNANOTTO SUUNNITTELUPERIAATTEISIIN

Vartiokylänlahden alueelle laaditaan suunnitteluperiaatteet ja kaavarunko. Suunnitteluperiaatteissa määritellään alueen täydennysrakentamisen, virkistysalueiden ja palvelurakenteen tärkeimmät tavoitteet. Sen jälkeen laadittavassa kaavarungossa tarkennetaan merkittävimmät suunnittelun periaateratkaisut, kuten alustava kortteli- ja viherrakenne sekä liikennejärjestelyt. Suunnitteluperiaatteiden painopisteenä ovat Puotilanrantaan, Rastilanrantaan ja myöhemmin Rastilan kartanon alueelle sijoittuvat uudet ja täydentyvät asuinalueet, lahden ympäristön reitistö ja palvelut.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Alueella sijaitsevat vesihuoltolinjat tulee huomioida alueen suunnittelussa. Suunnittelun yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon ja johtosiirtojen tarve sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokujaluevarausten tarve tulee selvittää.

Mikäli alueen maankäytön muutokset aiheuttavat merkittävää muutostarvetta olemassa oleville vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä ja niistä sopia yhdessä HSY:n kanssa. Lisäksi tulee myös selvittää, riittääkö vesihuoltoverkoston kapasiteetti täydennysrakentamiselle.

Yhteyshenkilönä toimii alueinsinööri Sini Lehtonen, puh. 09 1561 3054.

Jukka Saarijärvi
yksikön päällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Kaupunginmuseon lausunto Vartiokylänlahden alueen suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Vartiokylänlahden alueen suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Vartiokylänlahdelle on tarkoitus rakentaa merenrannalle laadukasta ja monipuolista ulkoilmakaupunkia. Paikan lähtökohdista suunniteltujen Puotilanrannan, Rastilanrannan ja Rastilan kartanon alueen on tarkoitus lisätä koko Itä-Helsingin vetovoimaa. Näillä kolmella omaleimaisella naapurustolla on tarkoitus olla tunnistettava oma identiteetti. Uudet naapurustot liittyvät kiinteästi ympäröivään kaupunkiin. Suunnittelussa tullaan huomioimaan alueen ajallinen kerrostuneisuus, kulttuurihistoria, arvokas luonto ja merenlahden maiseman ominaispiirteet.

Kulttuuriympäristöä käsitellään lähinnä kappaleessa 3; Itä-Helsingin kulttuuripuiston ytimessä, jossa todetaan, että ”Vartiokylänlahti on Itä-Helsingin kulttuuripuiston ytimessä ja sen kulttuuriperintöä, maisemaa ja luontoa tuodaan asukkaiden ja kaikkien helsinkiläisten tietoisuuteen. Itä-Helsingin kulttuuripuiston kohteet vaihtelevat uudenlaisesta urbaanista rantakivikkopuistosta kulttuurihistoriallisiin kartanopuistoihin, pienipiirteiseen ja vaihtelevaan rantaruovikkoon ja vanhaan metsään”.

Näihin tavoitteisiin on tarkoitus päästä seuraavin toimenpitein:

- Kulttuurihistoriallisesti merkittävä Rastilan kartano puistoalueineen suojellaan ja kunnostetaan, kun alueelle laaditaan uusi asemakaava. Rastilanmäellä säilytetään ja hoidetaan myös ekologisesti arvokasta tammimetsää.
- Puotilan kartanon pihaa ja viljelypalstoja kunnostetaan ja hoidetaan alueen maisemallisista ja kulttuurihistoriallisista lähtökohdista.
- Vartiokylänlahden kulttuurihistoriallisia piirteitä säilytetään täydennysrakennettaessa mm. säilyttämällä avoimia maisematiloja.
- Uusia näkymiä voidaan avata harkitusti. Uudet palvelut sovitetaan kulttuuriympäristöön ja merellisen Helsingin ilmeeseen.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/				

Ottaen huomioon suunnitteluperiaatteiden kannatettavat tavoitteet kerrostuneisuudesta, kulttuurihistoriasta ja merenlahden maiseman ominaispiirteistä, esittää kaupunginmuseo suunnitteluperiaatteisiin tarkentavia huomioita, jotta näihin tavoitteisiin päästäisiin.

Keskeisin sisällöllinen puute suunnitteluperiaatteissa on arkeologisen kulttuuriperinnön huomiotta jättäminen. Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden luonnos käsittelee puutteellisesti arkeologista kulttuuriperintöä kuten kiinteitä muinaisjäännöksiä, muita kulttuuriperintökohteita ja vedenalaista kulttuuriperintöä. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 5. §:n mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää kulttuuriarvojen vaalimista.

Suunnitelman kartassa: ”Itä-Helsingin kulttuuripuisto: Luonto ja virkistys” on esitetty kulttuurihistorialliset kohteet symboleilla ilman kohdetunnuksia tai niiden kuvailua. Kartalle ei ole merkitty kaikkia suunnittelualueen kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suunnitelmassa ei myöskään mainita, että Vartiokylän linnavuoren alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) kohde.

Vartiokylänlahden suunnittelualueen kiinteät muinaisjäännökset koostuvat Linnavuoren keskiaikaisesta mäkilinnasta (Vartiokylän linnavuori, muinaisjäännos 91010026) ja ensimmäisen maailmansodan aikaisista linnoitteista (Tukikohta XIII:1 Marjaniemi 1000013601, Tukikohta V:5 Vartioharju 1000011281, Tukikohta V:7 Vartioharju 1000011287, Tukikohta V:8 Vartioharju 1000011290 ja Tukikohta V:9 Vartioharju 1000011292). Tukikohta V:8 ja Vartiokylän linnavuori muodostavat yhdessä RKY-kohteen. Lisäksi suunnittelualueella on jo keskiajalla tai viimeistään 1500-luvulla perustettuja kylien paikkoja, jotka ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä (Botby Puotila Klåfvus Rons 1000001673 ja Botby Puotila Domars 1000019212). Linnavuoren pohjoispuolella sijaitseva Borgin kylä on suurimaksi osaksi tuhoutunut mutta sen säilyneiksi otaksutut alueet on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi (Borg Mellunkylä 1000001672).

Meriarkeologisen kulttuuriperinnön potentiaali on suunnittelualueella korkea. Vartiokylän lahden pohjukkaan laskevan Broändanpuron kohdalla on aiemmin ollut laivaväylä, joka on kiertänyt Vuosaaren sen länsi- ja pohjoispuolelta ja joka on sittemmin mataloitunut. Puron alueelta on löydetty aluksen jäänteitä (Broända, mahdollinen muinaisjäännos 1000020535). Vuosaaren siltojen eteläpuolella on sijainnut 1500-lopussa kuninkaallinen laivanveistämö Norsö Bankstad, jonka tarkkaa si-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/				

jaintia ei tunneta. Meriarkeologinen kulttuuriperintö on otettava huomioon lahden ruoppauksia suunniteltaessa.

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi aikaisemmin muinaisjäänneksi tulkittua röykkiötä. Merikorttikujan röykkiö 91010029 on nykyään mahdollinen muinaisjäänne, koska sitä on arveltu muinaisrannaksi, jossa on osin ihmisen tekemiä muokkausjälkiä. Tankovainiolla sijaitseva Uppbyggars 91010025 on nyttemmin tulkittu muinaisrannaksi ja siten luonnonmuodostumaksi.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta liitteissä nojaututaan tuoreisiin selvityksiin, kuten Rastilan kartanon ympäristöhistoriallinen selvitys ja kehittämistavoitteet. Liitteeseen olisi hyvä tuoda esille myös alueelta tehtyjä vanhempia selvityksiä, esim. Puotilan kartanon historiallinen selvitys (2007).

Suunnittelutavoitteissa mainittu kulttuuriympäristön ajallisen kerrostuneisuuden ja paikan lähtökohdan huomioon ottaminen tulee olemaan kaikkein haasteellisinta Puotilanrannan kohdalla. Puotilanrannan venesatamalla on yli puolivuosisatainen historia alueella ja sen toiminta on tuottanut alueelle omanlaistaan kulttuuriympäristöä. Suunnitteluperiaatteissa esitetystä Puotilanrannan korttelikaaviossa tästä kulttuuriympäristöstä ei vaikuta säästyvän juuri mitään. Tämän johdosta suunnitteluperiaatteiden selvityksiin tulee liittää myös Puotilan venesataman nykyisten kulttuuriympäristöarvojen arviointi, jotta alueen kerrostuneisuuden mahdolliset vaalittavat arvot tulisivat selville.

Sari Saresto
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Juha Vuorinen
Tutkija